

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., Kertész-utca 35. szám.
Ide intézendők az előfizetések, legzélszeribben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Elbeszélés.
(2. folytatás.)

HOGY SZERET A PARASZTSZIV?!

Irta: ZÁNYI KÁLMÁN.

I.
Oh, megértette ő azt igen jól. Hollós Pista nagyon egyszerű, nagyon parasztos volt Rózsi ideáljának. A három latin iskola s a katonaságnál töltött három év ugyan nem tűnt el nyomtalanul az egyéniségéről, hanem persze Rózsinak még sem tudta megállani a sarat.

Óriletes vágy fogta el, mindent törni, zúzni, vagy legalább is veszettül mulatni. Fel is ugrott az asztal mellől s megkezdte a szilaj táncot Rózsival. A mit sem sejtő öregek s a vendégsereg lelkesen tapsoltak a szép párnak. Pista pedig szoritotta, forgatta, pergette a szegény leányt, hogy szinte bele-szédült. Ha Vicza uram ki nem veszi a legény karjaiból, talán ki-tánczolja belőle a lelket.

Rózsi nem tánczolt többet. Szomoruan nézte a veszekedett kedvű Pistát, a ki feszítette az élet hurját, hogy megpattanjon mihamarább. Fájó, leverő érzés lopózott szívébe, mely könyet préselt ki a szeméből. A lelkiismeret szemrehányó szava korbácsolta lelkét.

— Kiért, miért tetted ezt te nyomorult!? — s a szép, a büszke leány igazán nyomorult volt e perezben. Ugy érezte magát, mintha biztos hajóról önként leugrott volna a háborgó tengerbe, magával ragadva a romlásba azt, kit oly féltve szeretett még néhány órával ezelőtt.

Midőn azon éjszakán nyugalomra tért Vicza Rózsi, még sokáig hanykolódott fekhelyén álmatlanul. Sűrű könnyzáporral áztatta hófehér párnáit, így könnyítve csapodár szívéen, melynek bohó játéka lett egész lénye. Csak a reggeli napsugár hozott számára enyhülést, s egy gyenge reményt, hogy boldogságát visszanyeri támadó szerelme árán.

Felöltözködve, megfejthetetlen vágyat érzett elkalandozni a mezőkön, hol szabad folyást engedhetne kuszált gondolatainak. A természet mosolygó képe jó hatással van mindig a lehangolt kedélyre, s Rózsi is úgy találta, hogy szíve felvidul, s lelke megkönnyebbül az erdőkoszoruzta mezők üdítő levegőjén.

Mély gondolatokba merülve haladt a patak hosszában sűrűn álló fűzfabokrok alján, mialatt félénken visszagondolt tegnapi kalandjára. Vajjon viszont-

A búcsúz ónyár.

látja-e még valaha Néró urát, a kiért oly könnyelműen taszította vissza a derék Pistát? Ez a gondolat nyugtalanította leginkább. Ha egy véletlen játékának esett áldozatul s ébredő vonzalma nem talál viszonzásra, úgy a boldogtalanság átkával hátramarad szívében az örök vád, hogy boldogtalanná tette Pistát és édes atyját is, a kik ezen tervnek éltek csupán. De az önző szív mindig remél, míg meg nem bizonyosodott arról végleg, hogy csalódott, s ez a remény vezérelte most is Rózsit czéltalan barangolásában.

Eppen a patakot áthidaló pallóhoz ért, midőn a tulsó part irányában megpillantott egy közeledő lovast. Szorongó érzés fogta el, mely megremegtette sejtelmes szívét. A feléje tartó lovag csakugyan Bassay volt.

— Jó napot kisasszony! Valóban szerencsés véletlen, mely ismét összehoz tegnapi örangyalommal; — kiáltá már messziről feléje.

A leány mélyen elpirult, mint valami csinyen ért gyermek. Bármint óhajtotta csak az imént a Bassayval való találkozást, most egyszerre restelni kezdte, hogy így utjába esett, noha kellemesen érintette annak nyilvánvaló szándéka őt viszontláthatni.

— Elkésve teszem reggeli sétámat, mert későn tértem nyugalomra egy névnapi lakoma után, — felelte mintegy mentegetődzve Rózsí.

— Áldom érte jó csillagomat — mondá Bassay leugorva lováról s közeledve az ifju hölgyhöz. — Ha kegyed ma véletlenül későbbben nem sétál, úgy nagy sajnálatomra meg lettem volna fosztva a nekem oly kedves társaságának élvezetétől.

— Ugy látszik — veté ellene a leány, hogy ön még mindig Néró érdekében jár el, midőn bókjaival kitüntet.

A világfi ajkába harapott. Ugy látta, hogy még sem lesz oly könnyű boldogulni a vadvirággal. De csakhamar mosolyt erőltetve magára, viszonzá:

— Ön téved, kisasszony, sokkal önzőbb vagyok semmint gondolná. Különbben fejlett izlésű s világlátott ember létemre nem tudom elnémitani kitörő lelkesedésem szavát az ön közelében. Azt hiszem, nem járok tilos uton, ha méltó bámulattal adózom az ön becses személye kitünő sajátságainak.

Vicza Rózsí, bármily jól érintették ezen meggyőző szavak, feszélyezve érezte magát általuk. Hamarosan Néróra s a tegnapi uti kalandleírásokra vitte a beszédet. De ezen a téren is tapasztalta Bassay meleg rokonszenvét, mely itt-ott rajongássá fokozódott. Először nem hitt édes szavainak. Egy kitanult udvarló chablonos formáinak tartotta, de további együttlétük folyamán több komolyságot tulajdonított Bassay szerelmes pillantásainak s illő korlátok közt mozgó széptevésének.

Egy óra lefolyása után azzal váltak el egymástól, hogy holnap ugyanazon időben alighanem találkoznak ugyanott. Rózsí szorongó kebellet haladt hazafelé. Igen bizonytalanul lebegett előtte a czél, mely felé fordult. Ez az ismételt találkozása a gazdag s előkelő földesurral megszilárdította benne a

támadó érzést, minden biztosíték nélkül. Ha szerelme fokozódni fog a nélkül, hogy komolyan viszonztatnák, mi vár akkor reá?

Ez a gondolat elrémitette. De fiatal kedélye csakhamar leküzdte a kétség eme sötét fellegeit, édes ábrándokba ringatta fogékony lelkét.

Otthon azzal a meglepő hírrel fogadta atyja, hogy Hollós Pista még azon éjjel lóra pattant s elnyargalt az ezredéhez.

— Vajjon mi lehetett a szeleburdit? — mormogta Vicza András kedvtelenül.

Rózsí ismerte a gyors eljárás okát, de őrizkedett erről említést tenni.

Szive mintha megkönnyebbült volna e hir hallatára. Ha már fájdalmat okozott a szegény ifjunak, legalább nem kellett látnia kinos vonaglását az általa ráért csapás terhe alatt. Bassay Tihamérral napnap után találkozáván, szerelme nőttön-nőtt iránta s a könnyed világfi, a ki könnyelmű szándékkal közelítette meg őt eleinte, szintén azon vette észre magát, hogy a kisfalusi leány rabul ejtette szívét. A sok pikáns kaland elesömöritette s elkedvetlenítette végképen, s most, midőn egy őszinte ragaszkodó lényre akadt, egy jóleső érzés hatotta át fásult, sivár keblét.

— Mennyire különbözött Rózsí szűz szerelme ama hazug komédiáktól, melyekben eddig előszeretettel eljátszta volt a Don Juán ledér szerepét?! Most egyszerre megundorodott multja emlékein, átengedve magát az igaz vonzalom jótékony varázsának.

Rózsí moderált, de határozott fellépése által imponált a gazdag földesurnak, s tekintve romlatlan kedélyét, magas fokon álló műveltségét s elragadó szépségét, Bassay Tihamér leküzdte a származása ellen eleinte táplált előítéletét s megkérte nyilvánosan kezét atyjától.

Az eset nagy port vert fel ép úgy a kis faluban, valamint a vidék előkelő szalonjaiban is. A falusiak beteltek bámulattal és irigységgel, kivéve Hollósékat, a hol kétségbeesett az egész familia. Meg sem merték irni az ujdonságot Pistának, de különben nem is lehetett ezt tenniök. Mert egyszer azt írta, hogy második kapitulációt megy szolgálni és hogy Ausztriába vonul. Azóta hat hét mult el s a szegény szülők gyötrő gondok közt éltek fiok sorsa fölött. Egészen másképp fogadta Bassay eljegyzését a környék intelligenciája. Formaliter megbotránkoztak rajta s nyilván kétségbe kezdték vonni Tihamér elmebeli épségét. Ha még valami kaputos ember leánya volna, bár szegény sorsból, mondogatták, de egy nagyparaszt egyenes ivadéka!

Bassaynak pedig tetszett ezen sikerült sakkhuzás, mely által megsemmisítette annyi sok rátartó leány titkos számítását. Mint csapodár természet, általában nagyon szerette a meglepőt, váratlant s miután a szívében támadt — eddig — legigazibb szerelem viszonzása, kárpótolta elvesztendő szabadságáért, nem is tekintette rendkívülinek a megadott árat. De végre is lecsillapodtak a felizgatott kedélyek, tudta mindenki, hogy a különc embert semmi ha-

talom sem tántoritja el szándéka kivitelétől. S ugyis lett. Szüretkor nagy pompával megülték a menyegzőt.

A vidék intelligenciája csupa kíváncsiságból vett nagyszámban részt e szép ünnepélyen. De mindenki meg volt lepve a leány szépsége, kedves modora s a magas társaságok igényeit is kielégítő műveltsége által. Aztán Vieza András, kinek Rózsi volt egyetlen gyermeke, meg sem mozdult volna egy száz, százhuszezer forintért a portájáról; hát ez sem volt megvetendő dolog. Lakzi után könyes szemekkel, de boldogan bucsuzott el apjától Rózsi, hogy utarkeljen férjével az örökszép Olaszhon virágos tájaira...

(Folytatása következik.)

Az utolsó hún király.

(Hún mondák szerint.)

Pusztá már a húnok földje,
A hírből, a fényből,
Régi dicsőségéből
Csak a név maradt fent, hogy a hűnt legatöbb
Még holta után is rettegje a világ
Végezetig, mindörökre.

Nem! nem halt ki még egészen!
Ósi fénynek, névnek,
Régi dicsőségnek
Hű örököseül él még egy hún király,
Csekély seregével a Netád partinál,
Végső küzdelemre készen.

Góthok felől, kelet táján,
Meghasad a felleg,
Belőle kikelnek
Faj nem mondom, hogy mik! húnok vigyázzatok!
Rítok hoznak azok örök gyalázatot,
Követet küld góth király-lánya.

A követek, hogy elérnek
Húnok táborához,
Mundó hún királyhoz,
Lerakják elébe a sok drága terhet,
Az ajándékruhát, cifra féket, nyerget:
Alázattal így beszélnek:

„Theodorik jó királyunk!
Dicsőség nevének,
Védő urad néked,
Megtért őseihez, trónusán utána:
Amalasintha ül, királyi leánya.

Kivánatunk nincsen semmi,
Csak a kardod add át,
Azért jöttünk hozzád.
Itt lehetsz szabadon, mint ősid voltanak;
Ha reád jönnének ellenséges hadak;
Itt leszünk mi védelmezni.”

Javaslása táltosoknak...
Tán a király szája
Meg van babonázva?
Lekötötte nyelvét égi parancsolat:
„Oda ne add fiam asszonynak kardodat.”
A követek várákoznak.

De hiába várákoznak,
Király nem beszélhet,
Kardot sem ígérhet,
Csak bámúl meredten, hosszasan az égre,
Azt a tiündökletes égi jelet nézve.
A követek zúgolódnak.

Góth követek el is mennek
Könnyű gyorsasággal,
Nehéz bosszúsággal.
Királynéjuk tüstént küld más követeket,
Hozza góth királynak sok nagy ígéretet.
— Utat a góth követeknek!

„Uram, király, gondold meg csak,
Szabadság és béke
Kardodnak fejébe.
A kardodért béke; nem adod: háború.”
Lejebb száll, lejebb jő a csillagkoszorú,
Mundó király egyre hallgat.

Hún táltosok súgnak-búgnak;
De ez mind hiába,
Király babonázva.
A csillagkoszorú, a mit csak maga lát,
Elveszi erejét, megnémítja szavát.
Góth követek elrobognak.

Fehér felhő, galamb benne,
Gyöngye habruhába
A góthok királya,
Asszonyi királya, Mundó lábainál.
Föl sem emelheti az erős hún király
Nem mozdulhat, olyan gyöngye.

Csillag eget, két szem eget,
A csillag fölötte,
A két szem előtte.
Nem tud szabadulni, néz ide, néz oda,
Elszedíti fejét a nehéz korona.
„Amalasintha kér téged!

Légy hát férjem, én királyom,
Csak a koronámat
Oh, csak azt ne bántsd.”
Ugy kér, úgy esdekel a szép asszony-király,
Hideg, mozdulatlan, Mundó lábainál;
De szó nem fog hún királyon.

„Atok hát rád!” szól, sir, zokog.
A harag és szégyen
Lángol keblében.
Száll, mint a szilaj sas fekete felhőbe,
Előbb még galamb volt, jaj mi lett belőle!
Csodacsillag enyészve fogy.

Ereszkedik sötét felleg
A hegyről a völgybe,
Góth sereg hún földre.
Villognak a kardok, a röpke nyíl süvölt;
A roppant nagy terhet alig bírja a föld.
Hej, van dolga a fegyvernek!

Mint csak hún tud, Mundó harczol.
Tör, szakaszt, vág kardja;
Két marokra fogja.
S mindig nagyobb Mundó, a mint egy hún esik,
Mint midőn a fának galyait lenyesik:
Rémitőbbnek látszik akkor.

Megszakad a Netád partja;
Vize, árka, medre
Vérrel bekeverve;
Sok vitéz belevész korán, fiatalon,
S nem földi tetemét zöldelő sírhalom,
Hogy anyja ráborulhatna!

Nincsen már góth, a ki bírta
Mundó erejével,
Széles fegyverével.
Istenökét hívják a góthok vénei:
Mert a hún királylyal mérközni, küzdeni,
Nincsen már góth, a ki bírta.

S Isten s ember nagy harczában
Hull a húnok népe
Góthok tetejébe.
A góthok istene rémitőt kiált;
Hogy azzal ijessze el a hős hún királyt,
Meg is reszket hegy-völgy rája.

De Mundó csak egyre harczol,
Kardja suhogása
Hasztalan, hiába!
Ni im a felhőket valaki szétvoná:
Csillagsátorából Attila száll alá;
Most leszen csak harc a harczból.

Hol a góth nép istenével?
Kérdezd Attilától,
Attila kardjától:
Két hőst viszen vissza két szárnyas paripa,
Két nagy hős ül rajtuk: Mundó és Attila —
A felhők most válnak széjjel.

Tolnai Lajos.

ROMANTIKA.

Irta: Várnay Dániel.

Palkovich hadnagyot nem mondhatta senkisének; mégis tetszett ő mindenkinek. Virágos, jó kedélye, finom modora tüstént megnyerték a rokonszenvét annak, a ki vele csak egyszer is érintkezett.

En vele laktam, ajtónk alig egy lépésre volt egymástól; így megfigyelhettem minden tettét, sőt ha hangosan beszélt valamelyik tisztársával vagy a szolgálójával veszekedett, — a mi napjában egynehányszor megtörtént — nagyon jól hallottam. Különben is nagyon jó barátom volt, véle jártam B...n iskolába és mindennap beszélhettem vele a „Központ”-ban, a hová étkezni jártunk. Palkovich minden délben megjelent a közös asztalnál, mely csak kettőnk részére volt fenntartva.

Egy délben az én hadnagyom nem jött a szállodába. Eleinte észre sem vettem; de midőn láttam, hogy Palkovich még három órákor sem érkezett meg: gyanakodni kezdtem. A magaviselete amugy sem tetszett nekem egy pár nap óta. Szembetűnően megváltozott. — A pinczérral csekély ok miatt, nem egyszer kikötött. Az étel nem tetszett. Ha kérdeztem, mi az oka ennek, nem válaszolt, ha pedig válaszolt is nagynehezen, csak ideges, rövid, majdnem durva feleleteket kaptam.

Ennek az embernek a magaviselete gondolkodóba ejtett. Ismerve viszonyait, nem tudtam elképzelni, mi lehet az, a mi így el tudta változtatni. Adóssága nem lehetett, mert nem lumpolt sohasem, mint azt a többi társai tevék. Egész napokat is eltöltött a barátójével, egy szép, fiatal özvegnél, ki csak egy fél-éve, hogy a városba költözött volt — azt nem tudta senki sem, honnan — és Palkovichsal máris úgy állott, mintha a menyasszonya lett volna. Tisztársai jót nevettek, ha ebéd után a kávénál egy-egy érdekesebb epizódot beszélt el, mi közte és Margit — csak így nevezte és mi is e néven ismertük — között történt. Nem haragudott meg, ha valamelyikünk egy-egy pikánsabb megjegyzést tett a szép Margitra. Csak a kapitány mondotta neki komolyan:

— Jó lenne, ha a multja után kutatnál Palkovich, itt nem ismeri őt senki.
— Igazad van, kapitány ur; arról el is feledkeztem. Köszönöm.
— Nono, semmi köszönet, csak figyelmeztetek; az apád — mint mond aniszoktad — így is haragszik rád, ha nőül veszed és egy szennyes mult áll mögötte, úgy éppenséggel kitagad.
Palkovich sóhajtott ilyenkor, mi nem egyszer történt már meg.

* * *

Két napig nem láttam Palkovichot. — Az inasa, ha kérdeztem, hogy hová ment, csak annyit felelt:

„Elutazott, de biz' én nem tudom, hogy hová.”
Harmadik nap estéjén belép hozzám János, a szolgálója, lennék szives átfáradni a hadnagy urhoz, épp most jött haza.

Mikor a szobájába beléptem, az ablaknál ült; de mikor meglátott, elém sietett. Ugy láttam, hogy nagyon szomorú. A szeme kissé dagadt volt, valószínűleg az éjjelezésektől.

Kölesönös üdvözlés után kérdém:

— Hát te hol jársz Palkovich, csak nem történt valami bajod, nagyon rossz színben vagy?

Csak nézett mint egy borju; de nem válaszolt. Ejnye, ez mégis sok; erősen a szeme közé néztem s nyomott hangon kérdeztem újra:

— Mégis mi bajod van, mondd? Barátom! Talán Margit...

Areza hirtelen elváltozott. Szemöldökét összehuzta és a szavamba vágott;

— Igen, Margit, Palkovichekné tudod-e kicsoda? Az én mostohaanyám, kit apám elűzött kikorbácsolt a házából.

— Mit, mit beszélsz, a mostohaanyád, hogyan lehetséges az? Már gyanakodni kezdtem, nem billent-e félre az egyensúly a koponyájában. — Ő észrevette ezt, kiolvasta tekintetéből és szomoruan mondotta:

— Ugy van, Laczim, a mostohaanyám a szeretőm. Hahaha... kaczagott gúnyosan, élesen. — Ha akarod, elmondom neked ezt a valósággal regénybe illő esetet.

— Ugy, jól teszed, legalább megvigasztallak.

— Hosszu egy kicsit; de azért hallgasd türelemmel.

* * *

— Alig voltam 19 éves, mikor az érettségit le-tettük a b...-i gimnáziumban. Tudod, hogy jelesen érettnék nyilvánítottak. Reménységgel megrakodtan, szinte repültem haza, mikor otthon megtudták, mily sikeresen vizsgáztam, nagy volt az öröm, különösen az apám örvendett. Pár hét múlva magához hivatott és komoly arccal adta tudtomra, hogy a jogi pályára szánt és hogy van-e kifogásom választása ellen. Persze, hogy volt. Egyedüli vágyam volt mindig katonának lenni. Félve mondtam neki, hogy csak katonai pályára akarok lépni, mert egyedül ahhoz van ambicióm. Képzeld, erre atyám oly nagy haragra lobbant, olyan dühösen támadt rám, hogy szinte már lemondtam arról a gondolatról, hogy katona legyek. De nem értem rá gondolkozni, mert megfogta a vállam és úgy kiabált rám:

— Mit! Te katona akarsz lenni? Te semmiházi, te! Inkább itthon fogsz szántani, kapálni a mezőn, mintsem hogy katona légy; tudod, mi vár rád azon

a pályán: a nyomoruság, a cifra nyomoruság, mert ha észre nem térsz és a jogi pályára nem lépsz, tudd meg, egy krajczárral sem foglak támogatni. Remélem, hogy gyermeki kötelességednek eleget tész, engedelmességedet fogsz atyádnak.

(Vége következik.)

Kairó élénk világából.

— Utirajz. —

Írta: **Vértesi Károly.**

Se vége, se hossza a maskaravilágnak s bábeli, zagyva körülötünk a nyelvzavar. Fásulttá lesz az idegesség s nyeli a szavat a zsidóság. Mindenféle arczszínek, ruháznak van itt bemutató példány, melyet szépítő varázsával önt el a napfény. De ne fogjon el bennünket a homéri kaczagás? Zöld, vörös, fehér, fekete és sárga turbánok a fején, melyek között mégis uralkodik a piszkos szín; esíkos, az álltól csaknem a földig érő kaftánok a testen, az arnauták övében egész arzenál, szénfekete nubiai katonákon fehér zubbony, szóval a hófehérbe öltözött feketék itt ritkaságszámba nem mennek. Ott ez csak annyi, mint a mikor mi fehérek itt feketébe öltözünk. A beduinok, a puszták vándorló pásztornépének fehér fejkendői, vászonruhába bujtatott néger katonák vérpiros feze, fedetlen mellű fellah asszonyok (kik gyermeküket vállukon nyargaltatják) futkározása zöldségáru-rakodóról árurakodóig, vállba akasztott és a háton félreacsuszó butorokkal; gyümölcses, zöldséggel telített, kézi kosarakkal való felvonulások; a szerecsen asszonyosságok izléstelen tarkabarka kiöltözködése, ehhez az araboknak egymagukban való folytonos éneklése, hirtelen támadó civakodás mint megannyi szokatlan látványosság, nevetésre késztet inkább, mint épülésre. Szóval a nevetés kis manója sokszor pajzánkodik, ingerkedik velünk s késztet bennünket a nevetésre Kele országában. — Élénk világ járja ott.

Amott 6—8 éves ifjút, gazdagon ékesített lovon hordoznak a legnépesebb utcákon. Kábitják és mulattatják, hogy azután ritus szerint annál könnyebben körülvághassák.

Láthatok itt Európa minden nemzetéből keveréket. (2000 német, 1600 angol, 4000 francia, 5000 görög, 7000 olasz van Kairóban). A komoly angoltól a cifra albánig, tarka egyvelegben láthatok itt minden emberfajból. Méltóságteljesen lépdél a hosszuruhás tuniszi, a büszke cserkesz, az infulás süvegű perzsa; lótnak-futnak a lybiai pusztai, az észak-afrikai berberék, a kifejlett ajku néger, s oldozkodva kedélyesen szoptat az utcán az álszatag csendes fiatal indus nő (Keleten a leggazdagabb anyák is maguk szoptanak); nem lévén itt semmi sem feltűnő, hisz e város a Kelet és Nyugat kereskedésének, embervegyülékének a gócpontja. A világ

minden tájékról villámlik ide a sok szó a sürgőnsodronyon. Zsidó ótestamentumi jelmezben, miridita, görög, török, örmény, kidudorodott piros ajku, fehér fogu szerecsenek, szemed előtt, egymásután megszokott fesztelenséggel vonulnak el. Poliglott tanulmány esik itt. Dervis*) ének, a mohamedán világ eme piszkos barátainak a siránkozó nótája, hosszúra nyújtott koldus-óbégtás, vízfordók és az utcaöntözők lármája, kutyák csaholása, tevék bőgése folyik itt össze elképzeltetlen zürzavarrá.

A lakosság legnagyobb része az utcán él. Megtörténik néha, hogy az egyik utca a másikkal véres ökölharcot is vív, olcsón szerezvén meg az igazságot, jogot. A legszemtelenebb szerecsen koldusokat is csak vezetőnk erélyes emsi (takarodjál) erősen reájuk morduló szavával bottal lehet aprópénz hiányában) eltávolítani. Sem a rendes, sem a nemzetközi bírósághoz nem kerülnek itt ezek a személyes és dologi ügyek.

Kairó világvárosnak 400,000 lakosa tolong aránylag szűk helyen; ha valamennyit meg lehetne számlálni, félmillió is kitelnék, mert a titokteljes éden, a hárem**) ajtón belül lépni a népszámlálónak sem szabad. — A kíváncsi szem tekintete sem esik oda, úgy el van rácsolva ez az érdekes női fogház, mely a nyugaton lakók képzelmeire izgatón hat. Mekkában (az iszlám Rómájában és Jeruzsálemében) járt hadsi (zarándok) pórias izléstelenséggel cifra kapuja előtt sárga kétkerekű bolt körül czukornádat rágicsáló gyermekcsoport gyülekszik. Nézik a zarándok-jelvényt: tevét, hajót, templomot, zarándokbotot, s az írást betűzik, hogy már harminczszor is volt Mekkában, a világ első bucsujáró helyén, a házban lakó arab szent, a ki harminczszor is nyert bünbocsánatot. Szép háza a legjobb bizonyíték, hogy utján, világlátottságában jól kereskedhetett, ügyesen csereberélt, mindig bőven behozta a 70 Napoleon aranyat, a mennyibe egy-egy ilyen száz napi utazás szokott kerülni. Hetven ezer ember között találkozik mindig elég csereberélő. Ha pedig nem verődik össze annyi zarándok, akkor ugyis annyi angyalt küld az égből Allah, hogy kereké válják a teljes szám. Az angyaloknak pedig, a mikor a földre jönnek,

Gondolatokban.

legelőbb ruházatra lévén szükségük, velők jövedelmező ruhakereskedést üzhet a zarándok legott. Azt is hiszik az igazhivők, hogy 70,000 angyal őrzi a Kábat, hogy azonnal az égbe vihessék, mihelyt feltámadásra az első harsona megszólal. Ha a csélcsep szellő a szent ajtó szent függönyét pajzánkodva, kissé megrebbenti, akkor az imádkozók felkiáltanak: ni az angyal, az angyal! Minden igaz mohamedán azt hiszi, hogy mindegyiküknek legkevesebb öt őrangyala van, a kik folytonosan mellette vannak, feljegyzik a jó vagy rossz cselekedeteit. Ittas embereknek ott külön őrzőangyal rendezni azért nem volt szükség, mert tántorgató italt izlelni egyáltalában nem szabad az igazhivőknek. Már most lopózik a

*) Dervis, perzsa nyelven ajtóköldust jelent.

**) Hárem, vagy haram — nálunk is honfiusitást nyert — szónak szó szerinti jelentése: tiltott, érinthetlen.

gyermek szívébe a vágy, hogy ők is zarándoklásba mennek, mihelyt felnőnek. Most pedig, hogy minket észrevettek, valamennyi egyszerre ordítja el magát baksisért. Alig győzzük mondani: ma tis (nincs), mire félig-meddig megnyugodva tovább állnak, mégis vágyó tekintettel mutogatnak az édességeket (halava) árulónak alacsony asztalára, szemük, inyük nem állhatván ellent. Általában véve evésen, nyalánkságokon jár az arabok esze gyakorta, daczára, hogy ilyen közmondásuk van: „Az arab addig eszik, míg jól eszik, a török míg meg nem pukkan.” De mikor az édességeket mindig „jól eszik.”

Hát azután a templomozás hogy megy ott Mekkában, hová a mohamedán világ óriási néptömegei indulnak? kérdeztem a vezetőmet, mintha arról nem tudnék, hogy ott van az iszlámvilágnak symbolikus központja, mintha arról nem tudnék, hogy az iszlám előírja a követőinek, hogy életében legalább egyszer elzarándokoljon Mekkába.

Ismerethiányomon, vezetőm előbb kételgeni látszott, de csakhamar rákezdte: Ott van uram a Kába, a mohamedán világ legszentebb helye; a nagy dsáminak oszlopsortól övezett udvarán szabadon álló, 40 láb magas, négyszegletes torony. Azért zarándokolnak oda az igazhivők, hogy ezt csókolgassák, összefogott három ujjukkal érintgessék. A Kába nevű négyszegletes toronyban őrzik a kővé vált angyal fejét. Egy barnás feketeemberfő nagyságu fénylő anyagból tartják azt, hogy ez volt a feje annak az angyalnak, a ki az első emberpárt kiüzte a paradicsomból. Azért vált kővé az angyal, mert a bűnbeesést nem akadályozta meg; Ádám, Éva evett a tiltott gyümölcsből, mely a mohamedánok hite szerint buza volt. Ez az angyal az utolsó napon majd ismét megelevenedik.

Csak el ne koptassák a sok csókkal, érintéssel az angyali kőfejet — mondtam a dragománomnak — hasonlóképen, mint a római nagy templomban Szt-Péter ércszobrán, a csókosított lábat, mert akkor hogyan elevenedik meg a fej ha egészen elfogyott. De erre nézve további utbaigazítást nem kaphattam. Nem akartam jó szolgálatokat tévő vezetőmmel vitába elegyedni e kő tiszteletére nézve akkor, midőn Mohamed minden bálványimádót kiirtott és minden képtiszteletet megtiltott. Hiszen nem tehetett vezetőm arról, hogy Mohamed maga is jónak látta a nép szívében mély gyökeret vert hitet nem bolygatni.

Meg nem állhattam azonban, hogy ne mondjam a vezetőmnek, hogy én meg réges-régen azt tanultam az iskolában, hogy a Kába kőve az a kő, melyen Ádám apánk ült a paradicsomban sátra előtt, de erről meg ő nem tudott semmit.

Előhozakodtam azután azzal is, hogy azt is hallottam, miszerint az iszlám előtti hagyományok szerint, ezt a követ Gábrriel arkangyal hozta volna Ábrahámnak, hogy tegyen vele jelet körülötte, miként épüljön a templom. De erről sem tudott semmit a vezetőm.

Arról pedig meg éppen nem akart tudni a jámbor muzulmán, hogy ez a híres Kábakő tulajdonképpen fehér hyacint s csak az emberek, zarándokok mocskos szája, lehelete, piszkos kezekkel való folytonos érintés változtatta meg a színét zsirosra és homályosan feketére.

Arról sem tudott felvilágosítást adni a jámbor muzulmán, hogy az iszlám ellenségei összetörték volna valaha ezt a híres követ darabokra s hogy most már csak a darabjait őrzik ezüst körülzáróban.

— Beszéljen csak tovább barátom, — biztattam az emberemet, a ki a szóba belemeledni látszott s pörgésre indult a nyelve. Mit csinálnak még Mekkában a zarándokok, hadsik, a délibábok hajhászása körül. Azért mostan emlitem a délibábot, mert azt hiszem, hogy nem tudja, hogy az micsoda?

Minden zarándok azután egy darab követ dob maga után, ott helyben a sátóznak, a ki Ábrahámot akarta kísértetbe hozni, hogy áldozza fel fiát, Izsákot.

— De mondja csak, ha annyi ott az ember és a kődobás, nem koppintják be a zarándok társak egymás fejét, oldalát? — kérdezősködtem tovább csipkelődve, mivelhogy hallottam, hogy a jámbor zarándokok, ha felforr mérjük, mázsányi gorombaságokat hajigálnak egymásra.

— Az is megtörténik uram s ez nem is ritkaság. Egy kis czivakodás, fogcsikorgatás, dühösködés, verekedés nélkül nincs is bucsujárás. Toute comme chez nous.

— Én meg így hallottam ezt a szent mesét — mondtam emberemnek, hogy szent gondolatainkat kicseréljük: — Mina völgyben három oszlop van a földbe erősítve. Az oszlopok az ördögöt jelképezik. Ezeket az oszlopokat dobálják meg a jámbor zarándokok, emlékéül annak, hogy Ábrahám is megvédte magát az ördög két kődobásától.

Igy folytatta ezután emberem magától a beszédet, melyhez a felhevülés és lendület szegődött: Minden zarándok Ábrahámnak a Mina-völgyben egy-egy állatot áldoz fel, az után, hogy a mekkai kadi elmetszette egy felezifritott bárány torkát.

— Erről is már tudok én, mondtam neki, gondolván erre az ázsiaiasságra. Ugyebár a leölt állatokat a helyett, hogy elfogyasztanak, kiteszik a forró napra, meleg sziklára, szirtteknős völgyben, s innéd ered a pestis; a 14-ik századbeli ugynevezett fekete halál, mely 22 ezer embert kergetett a halál gomolyába, Higiene istenasszony nagy keserítésére.

Értekeztünk ezután még közösen és meg is egyeztünk abban — az emberemmel, hogy akkor lesz a zarándok zarándok, ha előbb Arafá hegyre kirándul, illetve sok szorongás és tolongással, egy sziklás hőfogó szűk völgyön át, Mekkától pár órányi izzasztó, lankasztó uton járva, ott egy szent prédikációt meghallgat.

Hallgatni ugyan sokan hallgatják a beszédet, de csak a közelben állók érthetik meg, elég, ha a szónokkal minden öt percben a karjukat felemelik. Szegény zarándokok a promóció előtt 6—7 óráig kénytelenek a forró nap sütésétől izzó köveken hanykolódni.

Valóban az emberek nagyon sok bolondsággal tisztelték és tisztelik most is még az Istent, gondoltam én, valamint azt is, hogy a mekkaiak ugyancsak jó vásárt csinálhatnak a sok ezer zarándokkal, s ezek távoztakor ugyancsak nevezhetnek a markukba; más tárgyra mentünk át. Könnyű dolog ez Kairóban, hol folytonosan mozog az uteza, hömpölyög az emberáradat, mindig új beszéd tárgy merül fel az embertengerből.

Nem sikerült kommandálás.

Irta: Horváth János

régi jó világban nem volt okuk a fiataloknak holdvilág mellett keserveseket sóhajgatni, a kedves hűtlensége miatt zöldebbnél is zöldebb rigmusokat zengedezni, avagy végső elkeseredésükben valami rozsdás bicsakkal nyakukat elnyiszszantani, esetleg valami ócska flintával nagyot puffantani, mert mikor a szülői szárnyak alatt anyányiakká, illetőleg a házaseletre képessé feleseperedtek, a jó öregek szépen eligazították a dolgot.

Kiválasztottak szerelmes magzatokajuknak olyan élettársat, a ki nekik tetszett, aztán rövid uton összehoronálták őket. A fiatalok a legkritkább esetben opponáltak ellene; elfogadták a készlet. Legalább nem kellett még utána sem járniok.

Daczára annak a patriarkális szokásnak és házassításnak, mégis alig akadt boldogtalan családi élet. Olyan eszeveszett sok házassági dráma pedig, a milyen manapság egymásra licizált szenzáció dolgában, teljesen ismeretlen valami volt.

Haj! de civilizálódunk. Magunk keressük a feleséget, aztán remek hecczeket rendezünk a modern kor nagyobb dicsőségére.

Hogy miért van ez így, ki tudja annak okát adni? De, hogy így van, azt napról-napra látjuk.

* * *

Porhegyen élt a régi nevezetes nemes Hajdu-család, melynek minden fia a fentebb említett módon jutott feleséghez.

Az ezen idő szerinti családfő, Mihály bátyánk is ezen módon háziasította meg már három fiát. Pedig még volt otthon két kisebb.

Akkor az volt érdem, hogy szép számu fiukkal és leányokkal dicsekedtek a nagyasszonyok, ma meg az a virtus, ha legfőlegb egy van. Ez is csak azért, hogy legyen kit elkényeztetni, legyen kiért a tanítókat riasztgatni és hogy legyen annak idején a familia jól megolajozott szekerén kit előre tologatni.

No de: más idők, más emberek.

Hajdu Mihály uram két kis fia mellett a porhegyi gimnázium egyik tanára szorgoskodott, hogy a száz hold mellé egy kis okosság is simuljon.

Jó álláska volt Bojtorján Imre tanár uré. Megéldegélt belőle csendesen. Uram bocsáss'! talán még félrerakott pénzeckéje is volt. Hanem akárhogyan mesterkedett is Hajdu uram, nem tudta őt a házasság szent berkébe ugratni.

Hol egy, hol más kifogása volt a kiszemelt leányzó ellen Bojtorjának. És mivel ő nem volt Mihály bácsi fia, bár az épen úgy szerette őt, mintha az lett volna, nem parancsolhatott rá, hogy muszáj ebben is engedelmeskednie.

Sok kísérletezés után végre derült arcczal toppan be a tanuló szobába az öreg ur és a gyerekeket kikergetve, így szól:

— Most találtam ám csakugyan egy fáintos leányzót! Fiatal, szép, jó, száz hold földje is van, aztán meg a takaréokban is fülel jó egy pár ezer forint.

— Jaj, kedves bátyám, nem lehet!

— Csak nem ütötte meg a kaszakü a dolgozat?! Beteg vagy?

— Fájnak a szemeim.

— Ugyan?! Aztán mi baja a szemeidnek?

— Kettőt látok egy helyett mindenből. Aztán hátha egy helyett két anyóst látnék?! Az lenne nekem a nem jó.

— Lári-fári. Semmi baj. A kislány egészen árva. Senkije sines. Az alispán a gyámja. Mert jó familiából való ám!

— Hát hiszen utóvégre is, nem bánom, ha megnézzük. De hátha kudarcot vallunk?

— Nem kell félni! — Rögtön fogatok és megyünk.

— Marcsi te! — kiált ki a kocsisnak, — fogj be tüstént a kis kocsiba.

Elmentek, megnézték.

Mi tagadás benne, bizony helyre kis menyeeske pöndörödött volna Juliskából. Aztán minthogy nagyon is szívesen beszélt volna Bojtorjánal.

Hazaérve kérdi az öreg:

— No, öcsém, mit szólsz hozzá?

— Most egyelőre semmit. Hanem ha egy hétig nem háborgat vele Mihály bátyám, mához nyolcz napra megmondom.

— Hát jól van, öcsém. Aztán csak okosan gondold meg. En addigra áthurezolkodom a szomszédba agarászni, mert ha itthon volnék, nem állnám meg, hogy folyton arról ne prédikáljak. Mert olyan csinos vászoncseléd, hogy keresve sem találnál különbet. Aztán meg a mi vele jár! Holtig nagyságos ur lehetsz mellette.

Evvel csakugyan elkerekedett az öreg ur. Bojtorján meg látott dolgai után.

Nem mondom, hogy nem gondolkozott a dolog fölül. De nem olyan értelemben, a mint Mihály bátyánknak tetszett volna. Mert a tanár ur összehasonlította Juliskát, a gazdagot, Erzsikével a szegénnyel, de a ki Imre urfi szívet annyira megtöltötte mosolygó képével, szőke borzas fürteivel, ezüstös kacajával, hogy abban ugyan semmiféle más lakó nemhogy évi lakást, de közönséges hónapos szobát sem kaphatott volna.

E közben fel-felkeresték őt az öreg asszonyok, a kik hordták ám a hirt, hogy Juliska sziveli ám a tanár urat, örömet hozzá megy, szereti...

Igy telt el a hét. Alig virradt fel, betoppan az öreg ur:

— No, mi a válasz öcsém?

— Ez ni! — és átnyujtott egy szelet papirt, melyről Mihály bácsi mm-getve olvassa, a mint következik:

„Fehér gulya kolompja szól a réten,
Nagygazda lány üzent hozzám a héten:
— Szegény legény, ha a szived szeretne,
Gazdagságom mind a tied lehetne.“

„Nagygazda lány, ne tüzengess, hiába;
Másnak virit az én szivem virága.
Szegény lány csak, de annak a szívével
A kerek föld gazdagsága nem ér fel!“ *)

A mint Mihály bácsi elolvassa a rigmust, a papírost a földhöz vágja és azt mondja nagy mérgesen:

— No öcsém, bolond voltál, bolond vagy, az is maradsz, ámen!

Ezzel becsapta az ajtót, csak úgy dörgött és elrohant. Sehogy sem tudta megbocsátani, hogy ilyen ékes rigmussal ütök agyon az ő jól kiczirkalmazott kommandálását.

* * *

Hanem azért mégis ő volt Bojtorján Imre násznagyja, mikor az Erzsikéjét oltárhoz vezette!

H U M O R.

Kíváncsiság.

A négyéves Bandikának kis huga született. A papa örvendezve szól:

— Bandika... kis testvérkét hozott neked a gólya. Akarod látni?

Bandika komolyan felel:

— Nem. A gólyát akarom látni.

*

Szó szerint vette.

Egy szegény ördög órahosszat ácsorog a nemzeti kaszinó ablakai előtt; végre feltűnik egy rendőrnek s ez azt kérdezi tőle, hogy mit vár?

— Azt mondták nekem, — feleli a szegény ördög — hogy odafent olyan urak vannak, a kik az ablakon dobják ki a pénzt; hát arra várok.

*

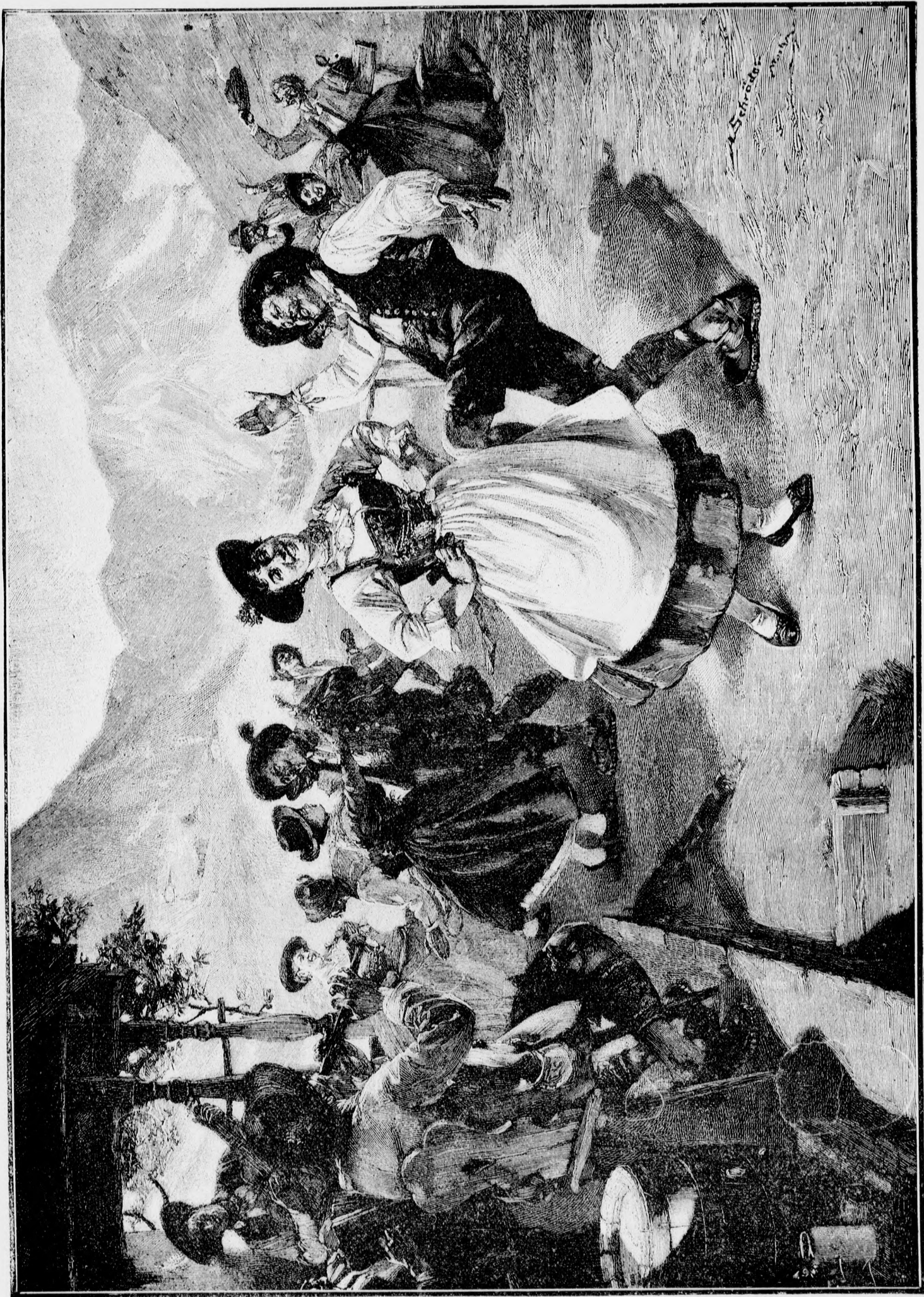
Békülési szándék.

Bíró elé vitték az almalopáson ért cigányt. Minthogy volt annyi módja, hogy megtérítse az okozott kárt, pénzbírságra ítélték.

— Tekintetes bíró urám! Igázítsuk úgy váláhogy a dolgot, hogy én se károsodjam, és a gázsdá se kápjon semmit.

*) Balogh István „Husz Esztendő“ című kötetéből.

Búcsú az Alpeseken.

Fiam születésekor.

*Oh, jér szívemre, reszkető karomba,
Így, boldogan, hadd üdvözöljelek!
Fényes napod élttem sugárba vonja,
Itt a legédesebb öröm: veled.
Az őszi hervadás hiába ontja
Kert fáiról a sárga levelet.
Boronghat a köd is a hegytetőn —
Virág fakadt a legszebb rózsátőn!*

*Oh, jér szívemre! Hosszasan hadd nézzem
Szép álmainknak égi angyalát.
Ölve téged így, imára készen
Elmondja szívünk hálátelt dalát:
Hogy a remény, a vágy betölt egészen,
Megnépesült a még kicsiny család.
Hármunkra most — nem nézve vétkeink —
Az Isten is kegyelmesen tekint.*

*Oh, jér szívemre! Hadd csókoljam össze
Azt a siró, mosolygó arcodat.
Szemünk örömkönyvébe megfürösztve,
Anyád is édes, forró csókot ad.
Sok szenvedésinek jutalma, jöszte,
Mint szíve drága kincsét, úgy fogad.
E kincs egész világgal is felér,
Egész világ a mi szívünkbe fér!*

*Oh, jér szívemre! Ajkam hadd rebejjen
Áldást reád, minőt sugall a hit.
Bölcsöd felett vígan angyal lebegjen,
Órízze, védje boldog álmaid.
Isten nevélt ápolva kis szívedben,
Ne félj, anyád a jóra megtanít.
E földi pályán gondosan vezet,
Imára kulcsolja kicsiny kezéd.*

*Oh, jér szívemre! Hadd mondjam tenéked,
Ha majd felnősz, mi légyen jelszavad.
Tudom: kísért, próbára tesz az élet,
Becsületed eladni nem szabad.
Ha porbahúllnak a fényes remények,
Te állj! habár a szíved megszakad.
Remélj tovább, kövesd a hit szavát,
Forrón szeresd ez árva, szép hazát!*

*Oh, jér szívemre! Áldva hadd csodálom,
A mit adott az Alkotó nekünk;
Élted legyen mosolygó hajnalálom,
Bevonva fénynyel a mi életünk.
Ha nemsokára jönni fog halálom,
Tebenned élve már nem félhetünk.
Siron túl is e hit ragyog nekem:
Megáld az Isten, édes gyermekem!*

Szuhay Benedek.

AZ ELSŐ REGÉNY.

(Gyermekkori emlékek.)

(2. folyt.)

Írta: **Schifkorn**; fordította: **Ego**.

következő napon megeredtek az ég csatornái végtelenül, a mi azonban nem tartá vissza nagymamát azon szándékától, hogy a kastélyhoz félóránnyira fekvő szőlőskertbe kocsizzon, míg a gróf, a rossz időt használva fel ürügyül a maradásra, úgy környékezte Dórát, mint az ölyv a galambot.

Dóra különben engem feltűnően elhanyagolt azon kicsi jelenet óta a gróffal; én azonban hasonlóval viszonztam, s így azon határozott előnyben részesültem, hogy kikerülhettem ellenségem vészes közellétét, kinek keze látásomra még mindig idegesen összerándult, s ezáltal olyan villámáramot terjesztett, hogy bájos fürteimet rendesen ég felé mereszté.

Igy tehát sértődött kedélyem Cziczipea tündérorszámban, fenyegetett kis személyem pedig a csendes erkélyen keresett menekülést, mely nagymama hálószobája mellett a kert felé ugrott ki, hol az eső egyhangu zuhogása s a szél melancholikus dudolása mellett csaknem oly kellemes volt az üldögélés, mint tiszta időben a körtefa lombos ágain.

Sajnos, Cziczipeában is keserű csalódás várt reám. Noha Rokkobaldó nem szurta át lándzsájával Miczifenia hófehér keblét, mint remegve gondolám, egy feloldhatlan varázslattal összeköté gyöngéd kezeit és lábait, s egy lisztesszákba dugva őt, maga elé helyezte a nyul hátára, melyet ló gyanánt használt, s ádázan mondá: Tulajdonképpen mind a ketten megérdemelnétek a halált azon vakmerőségért, hogy Rokkobaldó hatalmával daczolni megkísérleték. Mégis ezuttal kegyelmet fogok gyakorolni, s meghagyom életeteket; de tudd meg Marzipano herezeg, hogy pártfogónód Miczifenia azon pillanatban megszűnik élni, melyben te közeledni merészelnél szeretett Dragentinámhoz.

Ezen rettentő szavak után Rokkobaldó a nyul oldalába vágta sarkantyuit s nyilsebességgel elvágatott, a herezeg pedig busan lépett kocsijába, hogy Muffaló királyhoz hajtva, elpanaszolja annak szerencsétlenségét.

Mélyen megbotránkozva a herezegnek azon hozzá nem méltó magaviseletén, becsaptam a könyvet. Hogyan, egy oly vitéz férfi, a ki kardot visel oldalán, megengedheti, hogy a fenséges Miczifeniát, jótévőjét csak úgy elhurezolják az orra elől? Na, ha én lettem volna a herezeg helyén, mégis csak másként történt volna a dolog. Rokkobaldót egyetlenegy csapással egész a nyeregkapáig kettéhasítottam, s aztán természetesen Miczifeniát és Dragentinát is feleségül vettem volna. Igen feleségül; azon időben, ha szigorú moralisták még annyira fintorgatják is e fölött orrukat, nos tehát, azon időben határozottan bigamista voltam, s még csak nem is ideális, hanem első sorban praktikus szempontból. Ugyanis nekem a házaselet boldogsága hármában szembe-kötösdit játszani, őszi baraczkot enni és meséket olvasni, sokkal tökéletesebbnek látszott, mint kettő; egészen eltekintve azon szomorú tapasztalattól, melyet most a duzogó Dórával szemben nyertem, s e szerint egy kis Miczifenia annál óhajtottabb lón előttem kisegítő gyanánt.

Egy ajtó zajos feltárlása vetétt véget töprengéseimnek, melyeknek bölcsességét megbirálni a férjekre bízom. Odaszoritottam arczomat a függöny vastag szövétébe, mely elválasztá az erkélyt a belső szobától, s láttam Dórát, a gróffal kart-karba öltve, belépni.

— Ez az egyetlen mód drága lánykám, — mondá a gróf, — hasztalan esedezem atyám beleegyezéséért egybekelésünkhöz, de ő ellenzése mellett maradt mivel, — bocsáson meg, hogy kimondom — mivel polgári vér folyik ereiben; de ha már megesküdtünk, akkor majd megnyugszik a változhatatlanságban. Bizzál tehát bennem angyalom!

— De hát szegény anyám! — veté ellen Dóra félénken.

— Ó sohasem egyeznék bele, hogy atyám akaratára daczára nőm legyél, hiszen ismered épen polgári

származása feletti büszkeségét. Csak titkos menekvés alapíthatja meg boldogságunkat, s esküszöm neked, hogy tenyereimen hordozlak az életen keresztül.

Dóra zokogott, a gróf azonban gyöngéden magához ölelé, s aztán suttogá:

— Ma éjjel az erdei moha padnál várok reád, és most Isten veled a közeli boldog viszontlátásig.

Láttam, miként Dóra egy pillanatig a gróf keblén pihent, s ez gyorsan elhagyta a szobát.

Mikor Dóra megfordult, csaknem lihegve a düh és félelemtől, előtte állottam. A hallotakból csak annyit értettem, hogy Dóra a gróffal meg akar szökni, s épen nem volt szándékomban Miczifeniámat oly könnyen elengedni, mint Marzipano hercegeg tévé!

— Dóra, neked nem szabad eltávoznod, — kiáltám — s a gróffal meg már épen nem, mert az egy rossz ember, és — könyek fojták vissza hangomat.

Dóra fehér homloka ránczokba vonult.

— Mit jelentsen ez? — kérdé szigouran, — miért nevezed a grófot rossz embernek?

— Mert a hajamat megtépni, s még hozzá téged elszöktetni akar, s Kristóf bácsi sirt, mikor mondtam neki, hogy te őt — hogy ő téged — — —

— Ah, te fecsegtél, utálatos kölyök?

— Nem — igen — én —

Most már kritikussá vált a helyzetem. Ösztönszerűleg érzem, hogy Dóra keblében most vihar készül, mely minden pillanatban arezomra zudíthatja csattanó villámait. Ezen veszélyt megelőzendő, felnyiladozának beszédességem zsilipjei, s egy lélekzet alatt elbeszéltem mindent, a mit körtefámon hallottam.

Mert, bármily kevésé birtam is felfogni a gróf és monsieur Tintenklex között folytatott párbeszéd értelmét, annyi mégis tisztán állott előttem, hogy egy ember, a ki az én bájos fürteimet akarta megecizálni, csak gonoszságokat forgathat elméjében; s e vélemény a gróf fenyegetése által, hogy kezemet, lábamat eltöri, még inkább megerősödött.

Valóban fényesnek bizonyult be ösztönöm. A vihar elvonult és Dóra fokozatosan figyelmesebb lón, de egyuttal fokozatosan halványabb is s midőn minden mellékkérdéseire a legjobb lelkiismerettel s tudomással feleltem, sirva vont keblére, megcsókolt és őrangyalának nevezett.

Ezen előtttem egészen érthetetlen czim ugyan kevés benyomást gyakorolt reám, azonban mikor Dóra egy darab kenyeret toldott hozzá, mely ujjnyi vastagon volt mézzel megkenve, édesdeden csámesogva úgy gondolám, hogy bizonyosan ez az ilyen fajta angyalok rendes élelmiszere s ez aztán az én szememben jóval felülemelte azokat az ég többi lakóin.

Kevéssel ezután nagymama visszatért a szőlőkertből. Dóra a belépőnek keblére veté magát és jó idő telt el, míg szóhoz juthatott felindulásából. Ekkor azonban nagymama játékszereimmal együtt egy másik szobába küldött által, s csak nagy idő után jött hozzám, hogy szintén elhalmozzon nyájasságaival, a mi engem kimondhatatlanul büszkévé tett. Dóra nem ment le az erdei mohapadhoz, de én még az ágyban is elalvás előtt azon mulattató gondolattal foglalkoztam, hogy fog a gróf a rut idő daczára az erdőben várakozni, s ezen gyönyörűséget azáltal fokozám, hogy a legesleghosszabb számárfüleket vetém árnykép gyanánt az ágyam melletti falra.

* * *

Nyolcz nap telt el, ezen számomra oly szerencsés kimenetelű este óta, melyről többet semmit sem tudok mondani, mint hogy én új minőségemben, mint őrangyal, tőlem telhetőleg elrontottam gyomromat, s hogy Dóra nem fáradt bele engem Kristóf

bácsi iránt minden tekintetben kikérdezni. Különösen a körtefa-affair utáni jelenetet annyiszor kellett ismételnem, hogy végre is a legkedvezőtlenebb fogalmakat nyertem Dóra emlékező tehetségét illetőleg.

Megjegyzém magamnak azt is, hogy a gróf szolgálja ismételten levélkét hozott a kastélyba, melyeket azonban Dóra mindannyiszor haragos izgalommal tépett össze.

Kristóf bácsi pedig csak nem jött; ennél fogva nagymama elhatározá őt velem együtt meglátogatni a következő napon, azonban sajnos, ez nem történhetett meg. Előtte való éjszaka, én a nagymama szobájában aludtam, midőn egy borzasztó vészkiáltás vert fel bennünket: „tűz van!”

Előttem ugyan e kiáltás nem birt semmi félelmet gerjesztővel, hiszen még nem ismertem a tűz romboló erejét. Dóra azonban félig felöltözködve, s jajgatva rohant a szobába, s csak nagymama nyugalma és erélye adta vissza némileg önuralmát. Mialatt nagymama nekem öltözni segített, megparancsolá Dórának az ő rövid, határozott modorában, az ezüstnemüket összeszedni, s aztán velem együtt a kápolnába menekülni, mely a kastélytól külön, mintegy kétszáz lépésnyi távolban a magaslat erdős részében emelkedett. Egyideűleg rendreutasítá a kiáltozva futkosó nőceselédeket, néhány szót váltott a hófehér hajú sáfárral s a fontos okmányokat magához vette.

Midőn Dórával együtt a kastélyt elhagytuk, a lángok már több helyen kitörtek a padlás szelelőlyukain, s vörös fényük borzalmasan világítá be a sötét őszi éjszakát.

Néhány perez mulva elértük menhelyünket, hol Dóra izgatottságtól kimerülten, nehéz ezüst terhével összerogyott. Előttem ily gyöngeség felfoghatlan volt; nemcsak, hogy semmi félelmet nem éreztem, hanem még különben keresztény műveltségű lelkemet azon istentelen óhajtáson kaptam rajta, vajha a tűz igen, igen nagy lenne.

Valóban fölötte fenséges látvány is volt, a mint most már egész lángkévek csapkodtak fel a sötét csillagtalan ég felé, milliárd sziporkát szórva szertesztét, vagy tüzes oszlopokká fellobogva, sisteregve, bömölve, s a mint a tűzfolyamokból ismét lángok és lángocskák repültek széjjel, hogy elszabadult daemonokhoz hasonlóan örült tánczot járva, füttyülve, pattogva és csikorogva rohanjanak át a tetőn, új lángszövetséget kötni a sötét, hideg kőépitmény megsemmisítésére, melyben századok óta fogva valának, néma leskelődéssel várva a szabadulás óráját.

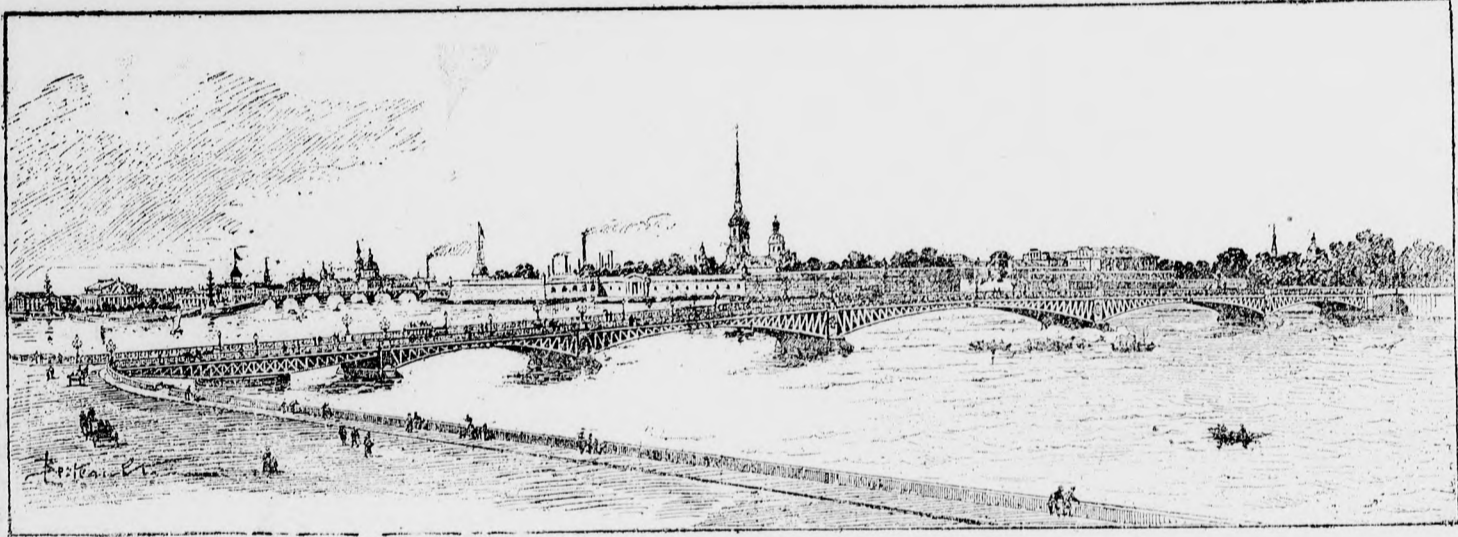
A vészharang jajongó panaszdala messze elhalatszék a sötét éjszakában; bizonytal remegtek szépen csengő érczestek, s az embereket hívá össze harczolni a gunykaczagó elem-szellemekekkel. De a szolgálak és nőceselédek ezáltalánul futkostak ide-oda vizesedényeikkel, mialatt az ősz sáfár fent a háztetőn hasztalanul kiáltozott vizért a kézfecskeendőbe, s a hivatalnokok a legellentmondóbb parancsok által igyekeztek az általános zavart fokozni. Most végre a vad káoszon át felhangzott a kastély urnőjének tisztán csengő szava, mint átható harangszó, parancsot parancsra osztva, röviden és határozottan, hasonlóan egy kapitány vezényszavaihoz a viharkorbácsolt tengeren.

Mindenki engedelmeskedett, mert a „polgári nő” nemesak általános szeretetben részesült, de azt is tudták, hogy a legesekélyebb figyelmen kívül hagyása parancsainak a szolgálatból való elbocsáttatást vonná maga után. A nagy vízfecskeendő azonnal dübörögve robogott az udvaron a hivatalnokok által kezeltetve, míg a szolgálak és szolgálók egy lánczot képeztek a kutig, s a nehéz vizesedények könnyű labdákként

repültek. Most aztán magasan felszökött a vizsugár és sisteregve hullott alá a megrettent démonok tüzes fejére.

Mereven, némán bámulám a csodaszép színjátékot, s Dóra is előlépett a kápolna sötét háttéréből, a nyitott ajtóhoz, s mintegy átszellemülten figyelt a szeretett anya messzeesengő parancsszavára; ekkor hirtelen néhány sötét alak merült fel előttünk, mintha csak egyenesen a földből jöttek volna, s karjaikat nyújták felénk. Hangos sikolylyal menekültünk a kápolna kis oltára mögé, hova Dóra az érezkincset rakta volt le. Daczára rémületesnek, tisztán láttam most három fekete álarczos férfit a kápolnába suhanni s az egyiknek finom, hajlékony alakjában a gróft véltem felismerni. Remegve huzódtam a legsötétebb szögletbe, mert lelkiismeretem azt mondá, miszerint a gróf ime eljött, hogy kezemet, lábamat eltörje. Azonban legnagyobb meglepetésemre a férfiak éppen nem törődtek velem, hanem az, kit a grófnak véltem hirtelen általölelé Dórát, s egyetlen szó nélkül elvitte őt, míg a másik kettő megelégedett az ezüst kincs elrablásával.

Örülve s egyszersmind megbotránkozva kicsiny személyemnek ezen tökéletes figyelmen kívül hagyása felett, kiszaladtam segítségért kiáltani, s a Kristóf bácsi óriás alakjába ütközém.

Szent-Pétervár. — A Troitzky-híd.

— Hol van Dóra? — lihegé nagynehezen lélekzet után kapkodó melléből.

Szó nélkül mutattam a menekvő férfiak után.

Láttam későbbi éveimben néhány kemény harczot megvívni, de soha még olyan rettentő ökölesapásokat, a minőket Kristóf akkor jobbra, balra kisztoztatott. Ordítva és szitkozódva dobták el a rablók zsákmányaikat, s ismét úgy tetszett nekem, mintha világosan hallottam volna a gróf hangját és „ave Mária“ hosszú káromlásait, midőn a sűrű erdőben czinkosaival eltűnt.

Dóra csak Kristóf bácsi karjaiban nyerte vissza ismét eszméletét elég korán, hogy a megfulladástól meneküljön, melyhez valóban közel állott azon víztömeg miatt, melyet ez, iránta való nagy lelki aggodalmában a fejére zudított.

Most a nagymama is odajött, kinek Kristóf megbizásából előadtam az eseményeket, s megölelte Dórát, nem is törődve azzal, hogy ez oly vizes volt, mintha a fürdőből lépett volna ki. Kristóf bácsi örömtelen nézte a jelenetet, azonban kissé zavartan mosolygott, midőn kértem, hogy öntsön le engem is úgy, mint Dórát, mivel annak nézetem szerint igen mulatságosnak kell lenni.

(Folytatása következik.)

A nők és a sport.

(Ismeretterjesztő czikk.)

Írta: **Hollós.**

A nők híres előképei a római matrónák és az ősmagyar háziasszonyok bizonyosan kissé csodálkoznának, ha feltámadnának és bemutatnák nekik a modern nőket, kik közt sokan megvetik a régi tiszteletreméltó utakon haladni s kik vagy lovon, vagy kerékpáron, kocsolyával felfegyverkezve és turista-öltözetekben törnek utat az emancipáció felé! A különféle sportszervezetekben melyek először az erős nemet ragadták el, idővel a nőnemet is hatalmukba kerítették és az éltebb hölgyek, kik eleinte egészen elfogadható okokból ennek ellent akartak állni, midőn kompetens oldalról lett tudokra adva, hogy némely sportág leányaik egészségére előnyös, hallgattak. Ez aztán esalhatatlan eszköze volt annak, hogy az anyák ellentállásukat legyőzzék és most nem egy éltebb hölgy ül a téli hónapokon át, bámulandó kitartással a kocsolyapálya tribünjein, kinek a régi jó időkben, fiatal korában, a ruhajavítás, a háztartás vezetése volt egyetlen sportja.

S míg a lányka a sima jégen tovasurran, vagy körben forog, a mama (nagymama) a multat idézi elő és odakonkludál, sőt örül, hogy a mai leányoknak sokkal jobb dolguk van, mint a hajdaniaknak.

A kocsolyázás, a hegymászás a sport ama két nemét képezi, melyet az uszás mellett leginkább az osztrák nők üznek. A kocsolyázás sportja azonban nálunk is nagy keletnek örvend. Az angol nők pedig valamennyi szabadjátéknak mesterei; lawntennisben, kroquetteben, a labdajáték minden nemében kitűnnek, emellett jól kezelik az evezőt és ebben rendkívül kitartók és fáradságtalanok, azonkívül igen gyakorolt gyaloglók.

Utóbbi sport hazánkban kevésbé van kifejlődve, mi tán földrajzi fekvésünkben keresendő, mert megvallom, hogy a gyaloglás a síkon nem nyújt valami kellemességet, holott a hegyi lakóknak minduntalan kínálkozik arra az alkalom; járatlan kocsutak, gyalogösvények, érdekes hegyorom, várrom, stb. stb., a mi pedig fő, mindig tiszta, ózondus levegőn mozoghatnak, míg az alföld tikkasztó hevével, sáros, poros utjával, érdeket nem keltő egyhangúságával eme sport üzésére kevésbé alkalmas. És daczára, hogy szép hegységekkel is rendelkezünk e sport, mondhatom, nálunk paragon hever.

A francia nőknek, különösen a Szajna partján van gyakori alkalmuk és tehetségük magukat a kocsolyázásban kiképezni, de mint turisták ők sem tünnek ki. Az egyedüli nagyban üzött sportjuk a kerékpár, mely ott teljes virágzásnak örvend és néhány év óta csodálatos elterjedést nyert. S míg még nem régen kétes erkölcsű hölgyeket láttak csak kerékpározni, most a legelőkelőbb arisztokráciából egész családokat láthatunk a kerékpáron, kik különben őseik szellemétől áthatvák, különösen Bois-de-Boulogne-ban és Páris környékén.

A kerékpározó nő feszes öltözete, a nadrág, a fess rövid mellényekkel is hozzájárultak, hogy a kaczer francia hölgyeket a kerékpár iránt, hogy úgy mondjuk: kedvezően hangolja és miután ezenkívül igen finom kis lábaik vannak és igen formás lábszárakkal rendelkeznek, a kerékpár győzelme, mely mind e titkot felfedi, nem volt ott nagyon nehéz.

Bár eleinte furcsa volt tisztességes nőket férfiruhákban látni, de később a kellemes tengeri fürdőkben a franczianők csakhamar megszokták nadrágban mutatkozni a nagy közönség előtt és az itt nyert bátorságot értékesítették a kerékpáron, anélkül, hogy a nyilvános erkölcs ezáltal szenvedett volna.

Egy sportpróféta megjövendölte, hogy a kerékpár-láz néhány év múlva nálunk annyira fog kifejlődni, hogy például Budapest a kerékpározó nők központjává fogja magát kinőni.

Hát a mily mértékben kezd nálunk is terjedni a kerékpársport, nem óhajtanók állítását kétségbevonni. Hölgyeink nagyon is szeretnek a kor szellemével haladni, sőt sokban előbbre vannak már a külföldi nőknél is.

Orvosi körökben persze rögtön fölvetették, vajjon a kerékpáron való helyzet, valamint azzal kapcsolatos egyenletes mozgása a lábaknak előnyös-e a női testnek? A francia orvosok eleinte kevésbé nyilatkoztak alaposan, tán abból a tapasztalatból, hogy ha valamely sportot nagyon is egészségesnek találának, igen nehéz azt leküzdeni. A német orvosok a nőknek mértékletes kerékpározást ajánlanak. Hazánk orvosai tán még csak tanulmányozzák az eredményeket és reméljük, hogy ők sem fognak tanácsukkal és felvilágosításukkal késni.

Más országok hölgyei, mint például a spanyolok, az olaszok, az oroszok stb. nem tűnnek ki jellemző sporttal.

A renyhe természetű olasz hölgy legfőbb sportja a regényolvasás; a spanyol hölgy az arénában végignézett bikaviadaloknál való lelkesedéssel éri be; az orosz hölgy szenvedélyvel szeret táncolni és a keletiek egyedüli sportjának alig van köze a higiéniához, ez ékszerek szerzéséből áll.

A saját szépségük kultuszát is sportszerűleg üzik háremhölgyek. Ez ugyan régi naiv sport, melyet a kultúra haladása alig érintett. Még máig is kenik ugyanazokkal az illatos olajokkal a szépeket a szultán serailjában, melyekkel már évszázadok óta ugyanazon titkos módon készítik a rabszolgák és a szépítősporthoz való öltözködés sem változott valami nagyon azóta. És miután a fegyverek ugyanazok, e sport tán sohasem untatja őket, mert (bocsánat) minden nő, a ki a szépség tudatával bír, mindig új kielégítést akar; de tán most e küzdelem legdrágább bére a hatalmas ur kegyének elnyerése.

Az osztrák és német nők, úgy látszik, egyenlő sporthajlamokkal bírnak, de internációnális küzdelem alkalmával a hegymászásban az osztrák nők volnának a győztesek. A földrajzi fekvés nagyban hozzájárul őket turistákká kiképezni. Ez az

impulzus hiányzik a legtöbb nőnél és az osztrák nő még vállalkozóbb is, mint a német.

Az angolok is értik a turisztaságot; sőt felvidékünk bájos hölgyei is megállnák némileg helyüket, bár nem állíthatjuk, hogy az osztrák hölgyekkel e tekintetben versenyezhetnének.

Különös azonban, hogy a svájci nők, daczára égis meredező hegyeknek, melyeket szép országutak díszítenek, mint turisták nem tűnnek ki. Ellenben üzik az uszósportot, még pedig csodálatos kitartással; a csónakot biztos kézzel kormányozzák tavaik azurkék hullámain. A korszolyázás is ama sportörömeikhez tartozik, mely Helvézia birodalmában sok partolóra talál, sőt a ski-sportot is kezdik nagyban üzni és már számtalan követőre talált.

Az angol nők is derék uszók, kik különben is minden testedzésnek hívei. A szabad levegőn való folytonos tartózkodás arczbőrüknek a nem mindig vonzó vörös-barna színt kölcsönözi, kezeik és lábaik erősen kifejtettek, erőteljes testük gyakran fűző által sincs beszorítva. Mindez igen egészséges, de a szépre szomjas szem gyakran a rövidebbet húzza.

— ② — A z ö l d b e n . — ② —

Daczára annak, hogy az angol nőknél a szép testalkat hiányozni szokott, van köztük egy töredék, kiknek szépsége alig található más nemzeteknél. Ezek közt találhatjuk az angyalarcok átlászó teintjét, a gyönyörű arcvonásokat szabályos vonásaikkal, felséges alakokat bódító hajlékonysággal. És ha eme angol szépségektől kérdezik, mit használnak szépségük ápolására, rendszeren egyszerűen azt felelik: „Sok roastbeefet eszünk, nem iszunk szeszes italokat, órák hosszúig lawn-tennizeszünk a szabadban, lovagolunk, evezünk, uszunk, szóval: egészséges életmódot folytatunk”. És az orvosok állítása szerint az egészség a szépség alapfeltétele.

A szomszéd Ausztriában és nálunk egy-két évtized óta az uszósport kifejlett. Még 10—50 évvel ezelőtt nálunk a ritkaságok közé tartozott egy uszni tudó nő, azok akkor az „emancipáltak” közé soroltattak. Most nálunk is megbarátkoztak már a vízzel és a fürdés most már szintén a kedvtelések tárgysorozatába van felfogadva és nagy szerepet is játszik ifju hölgyközönségünkél. Persze, hogy még annyira nem vitték, mint a külföld, nevezetesen Svájc, hol már a nép közt is elterjedt ez áldásos sport.

Ott játék után a gyermekek egész raja keresi fel a fürdőhelyeket, ott az alig 3-4 éves polgárokat uszohólyaggal látják el, beültetik a vízbe és így tanulják lassankint a hideg elemet ismerni és legyőzni.

Meglehető kedvtelésnek örvend a vivósport is és már nálunk is nem egy gyengéd hölgyecske érti a vitór forgatását.

A férfiak és nők legrégibb sportja közé tartozik a lovaglás. De e sport, tekintve költséges voltát, nem lesz soha általános. Mindenkor léteztek híres amazonok; a legbüszkébb és vakmerőbb lovaglók közé tartozik felséges királyasszonyunk Erzsébet. Jelenleg azonban beegésége kényszerítette, hogy e kiváló örömről lemondjon s hogy tüzes paripán erdőn, mezőn keresztül száguldozzon. De azért felséges asszonyunk most sem elégszik meg azzal, hogy a külföldet kényelmes vasuti kocsikon vagy hintón utazza keresztül és a fáradhatatlan lovaglóból most csodálatosan kitartó turista lett. Erzsébet királyné rendszeres utazása, annak gyakorlati egyszerű öltözködéshez való értése valóban mintaképül szolgálhat a hölgyközönségnek. Sohasem keres fel oly helyeket, ahol veszélynek tehetné ki magát. És az illető vidék bennszülöttjeivel előbb tanácsot tartva vállalkozik csak oly utak megtevésére, melyek a leggyakorlottabb turistának is becsületére válnak.

Egy sport, mely a lóval összefüggésben van, a nőktől pedig élénk fogadás alakjában üzetik: a lóverseny-sport. A női had ezrei közül, kik a lóversenyekhez sietnek, kevesen érdeklődnek a lovak iránt. Sokan itt csak játékszenvedélyüknek hódolnak; másokat a társadalom képe érdekel, mely a lóversenyen kifejlődik. A szenzációs toillettek, melyeket itt láthatni, valamint a versenytér és híveinek pikáns coullissá-tratsja megint másokat esal ide.

Lóversenyistállója vajmi kevésnek van. Angolország számít néhány sporthölgyet, kiknek parancsa alatt több jockey van, aztán még Párisban van képviselve eme különlegesség. Csak az a baj, hogy a nők e felizgató sport gyakorlásánál nem eléggé higgadtak és máig is nevetnek. Párisban ama nagyon is ideges istálló-tulajdonosnőn, ki egy érdekes versenyen a feletti bujában ájult el, mert lóva „harmadiknak” ért be.

Sokkal könnyebben hozzáférhető sport a fényképezősport és ebben megint uralkodóházunk egyik: hölgye Mára Terézia hercegnő tünik ki, ki már oly tökélyre vitte, hogy több kiállításon ki lett tüntetve.

Bármily dicséretesen űzi e magas hölgy sportját épp oly indiszkrétül és éppen nem művésziiesen űzik ezt más apostolok és nem egyszer hallatszott már az a vélemény, hogy ez a sport csapássá vált. Mert gondoljunk meg azt, hogy valamely hírneves író, művész, költő, államférfi stb. nem is mozdulhat ki házából, hogy le ne kappják rögtön (már t. i. a fényképező géppel).

Megtörtént egy alkalommal, hogy példával is éljünk, hogy egy híres énekesnek egy internacionális fényképező-rajongók csoportja a tengeren való utazását annyira megnehezítette, hogy valahányszor a tengeri betegségtől megkínzott művész a fededélzetre menekült friss levegőt szívni, egy tuczat veszélyes hosszukás szekrénykét látott feléje irányítva. És mert nem akarta, hogy sajátos helyzetében levéve kerüljön képe a nyilvánosság elé, „egyes-fogságra” ítélte el magát kabinjában.

Igy fejlődhetik aztán minden sport, ha szenvedélylé válik, embertársára alkalmatlanná és azért nem ajánlhatjuk eléggé a rendes mérték betartását.

Míg a hölgyek tehát nem lépik túl a rendes mérték korlátait, a férfiak előtt, akár turista- akár kerékpár-öltönyeikben, akár lovon, vagy az evezővel, mindig kecseseknek fognak feltűnni.

Azért mélyen tisztelt bájos hölgyeink csak űzzék tovább is mindenféle sportjukat és mi bizonyosan el nem mulasztjuk önöket legyőzött sporttevékenységükért megdicsérni, ha arra érdemesek lesznek!

Csak előre! Mert: ép testben ép lélek, szép testben szép lélek!

ELZA.

(Regény egy kötetben.)

(5. folyt.)

Írta: Horváthné Ferenczy Ida.

V.

Két hét telt már el a grófi család bevonulása óta, s ez idő alatt Hugó bebarangolta terjedelmes birtokuknak minden zegét-zugát. Vadászott, halászott, lovagolt, minden eszközt felhasznált arra nézve, hogy már-már jelentkező unalmát elűzze. Szülői előtt mindig vidornak, elégtlennek mutatkozott, s anyja már teljesen előnyére változott hitte őt, míg egyszer véletlenül ismét meg nem győződött az ellenkezőről.

Meleg nyári nap délutánján, midőn a nap már hanyatlóban s a hőség enyhülőfélben volt, a grófnő a parkba indult, rövid sétát teendő, s mint leggyakrabban, ha egyedül volt, gondolatai most is fiával foglalkoztak.

Örömmel gondolt arra, hogy milyen kedélyes, vidám az ittlétök óta, s viszont aggódva gondolt az ellenkezőnek újabb eshetőségére, s törte a fejét azon: miként lehetne őt változékony, elégedetlen természetből végleg kigyógyítani?

— Vajjon merre lehet most is? — kérde önmagától, s meglepetve állott meg, midőn épen gondolatainak tárgyára bukkant egy fordulónál.

Az ifju gróf nem vette észre anyjának közeledtét. Egy gyönyörű jázminlugas enyhében ült, vagyis feküdt egy nyugágyon, tétlenül merengve, arcán az unalomnak olyan félreismerhetlen jelével, hogy a grófnő alig fojthatta el megdöbbenésének, szemrehányásának kifejezését.

— De nem! Nem vezetne az úgy sem ezélhoz! Nesztelenül fordult vissza, és távozott el tőle egy újabb fulánkkal szívében, folytatni töprengéseit.

— Istenem! Istenem, mi lesz ebből? Hová fog vezetni ez a szerencsétlen tulajdonsága? Hogy lehetne ezen segíteni? Csak szerelmessé lehetne tenni! De hiszen ő, ki „nőgyűlölő” hírében áll, talán ere sem volna képes? Pedig csak ez gyógyíthatná ki veszedelmes állapotából.

Sokáig töprengett ilyenformán a grófnő, egy szép gesztenyefasor esendjében sétálgatva, míg végre nyugodtabbak lettek agodalmat tükröző vonásai. Úgy látszik, megállapodásra jutott valamiben.

— Tiborom! nem zavarlak? — szólt, férje szobájába lépve. — Nagyon szeretnék veled értekezni egy komoly tárgy felett!

— Tudod, hogy mindig örömmel állok szolgálatodra, — mondá udvariasan a gróf, felállva asztala mellől, hol levélírással foglalkozott.

— És vajjon mi lehet az a fontos ügy, a mi olyan komolylyá teszi kedves arcodat? — tevé hozzá, gyöngéd esőket lehelve a grófnő fehér homlokára.

— Köszönöm kedvesem, hogy kedvemért félbenhagytad munkádat — viszonzá a grófnő, melegen szoritva meg férje kezét. — Ismét fiunk érdekében szeretném véleményedet kikérni.

— Édes Katalin! nekem úgy tünik fel, hogy te anyai szeretetedtől elfogulva, talán tulzásba is mégy aggodalmaiddal Hugót illetőleg. Lásd, mióta itt vagyunk, teljesen megváltozott, a legjobb, legkedélyesebb fiu ezen a világon.

— Igen, a legjobb fiu, s ez óráig én is abban a hitben voltam, hogy a legvidámabb is, de most, sajnos, véletlenül meggyőződtem róla, hogy vidám-sága csak tettetés, mi irántunk való gyöngédségből ered. Ha látnád, milyen életunt kifejezéssel arcán

hever most is a park egyik legszebb pontján, osztánád aggodalmamat. Szerencsétlen természetének megint rabja lett egészen.

— Ez valóban szomorú dolog — szól elborult arcuzal a gróf, izgatottan sétálva le a szobájában, míg a grófné fáradtan eszkekedett egy közelálló támlányba. — Mennyire megváltozott Hugó, mióta utazásából visszatért, s ez ellen, sajnos, mit sem tehetünk.

— Nekem van egy eszmém, mi talán czélhoz vezetne, s ez az, a miért munkádban zavartalak, kedves Tibor. Mint tudod, egy leánykori barátóm Bérczy grófnőnek birtoka határos a miénkkel, csak pár órányira lakik tőlünk. Mint tudom, ritka szépségű leánya van, jó volna megújítani velük az ismeretséget, hátha szerelmessé lehetne általa Hugót tenni, s az kigyógyítaná hibájából. Igaz, hogy inkább pihenni jöttünk e helyre, s tudom, hogy ez a megzavarása nyugalomnak nem lesz előtted kellemes, de édes Tibor, ha Hugót hosszabb időre magunkhoz akarjuk lánczolni, társaságot kell kedvéért gyűjtenünk.

A gróf gondolkozni látszik a hallottakon. Megvallom, hogy magányomat igen szeretem, s nem szívesen válok meg tőle, de mégis igazat adok neked kedvesem, s nem gátolok terved kivitelében. Am ismerkedjünk meg hát a környék intelligenciájával azon édes reményben, hogy általa Hugó boldogságát előmozdítjuk.

— Milyen jó vagy, Tiborom! Nincs hát elledre, ha holnap felkeresem Bérczyéket?

— Készen leszek. Csak Hugót értesítsd tervedről.

A grófné örömmel hagyta el a szobát, fiához sietve, kit minden nehézség nélkül megnyert tervének.

A látogatás másnap igen jól sikerült. A szép kis komtesz mély benyomást tett Hugóra, és a grófné legszebb reményekkel eltelve hívta meg barátójét leányával együtt kastélyába.

Tettek még másfelé is látogatást, s így a kastély napról-napra élénkebb lett. A grófné elszokva a vendégek által megsokasodott háziasszonyi gondoktól, kissé terhesnek találta azt; magához hivatá egy napon az öreg Szamos, kit teljes bizalmukkal ajándékoztak meg, s megkérde tőle, nem tudna-e neki egy művelt fiatal leányt ajánlani, ki segítségére lenne gondjaiban, levelezéseit vezethetné, s ha lehet alkalmas lenne arra is, hogy magyar, francia, német nyelvben felolvasson a grófnő előtt, mert szemei már gyöngék, ő pedig az irodalom termékeit csak eredetiben szereti élvezni.

Szamos bácsi örömmel értesült a grófné tervéről, s mindjárt Elzára gondolt, ki előtte a tökély netovábbjának látszott. Biztosítá a grófnét, hogy egy épen olyan leányt melegen tudna neki ajánlani. Elhalt barátjának leánya, és igen jó nevelésben részesült — mondá az öreg szokatlan bőbeszédűséggel, annyi dicséretet halmozva Elzára, hogy a grófné maga is érdekléssel várta megjelenését.

(Folytatása következik.)

A HET TÜKRE.

— Csevegés. —

Hű, de meleg van! Minden, de minden izzaszt, a nap, a föld, a levegő, no meg a hadgyakorlat is. Szegény bakák, szegény huszárok, igazán sajnálom őket, mert annyira ki fognak izzadni ebben a háborusdi játékban, hogy bizony nem egy közülük, kimerülve élettelenül esik majd az exercziföld pázsitjára, akire tán otthon beteges öreg anyókéja vár.

Szegény, hiszen várhat!

Nem is az a fődolog, hogy egy ember meghalt, hanem az, hogy megmutassuk szövetséges államunk fejének, hogy a magyar

baka tud exerczizolni még akkor is, ha exerczizálás közben holtan esik is össze.

Tudják, honnan jön mindez az eszembe? Csak onnan, mert olvasom az ujságban, hogy a legközelebbi jövőben Tatán nagy hadgyakorlatok lesznek, a magyar király és a német császár jelenlétében.

És az a szomorú kép onnan jut eszembe, mert még egy nagy hadgyakorlat sem múlt el a nélkül, hogy egy pár szegény bakagyerek napszurást ne kapott volna.

Meghal az ilyen szegény áldozat a béke martyrja. Hogyan, egy fegyveres katona a béke martyrja?

De még mennyire!

Hisz azt a sok-sok százezer katonát mind a béke érdekében etetik, exerczizoltatják, masiroztatják, azért fegyverzik fel manlicherrel meg szuronyokkal, azért öntenek bronz, aczél, uháczius gyors-tüzelő, kis kaliberű, meg krupp-ágyukat, azért adnak a huszárok alá sok millióba kerülő lovakat, hogy az a szép nő, a béke anygala, nyugodtan legyezhesse magát pálmalegyezőjével. Azért kötnek a fejedelmek kettős meg hármass szövetséget és ijesztgetik egymást toasztjaikkal, hogy elmenjen mindenkinék a kedve ennek a szép istennőnek a megsértésétől, de ha megsértené mégis valaki, hát akkor törne csak igazán ki a béke.

Akkor az ágyuk bömbölnének, a puskák ropognának, a kardok csattognának, s a ki akkor elesnék, az már a harc áldozata volna.

Am, míg a harc ki nem tör, addig a katona a békét szolgálja és ha elesik: a béke martyrja.

Sirja felett csak egy pillanatra áll meg a részvét. Szegény fiu, te megtetted kötelességedet a békében, pihenj békében.

Igy lesz, így, majd meglátjuk!

* * *

A hadgyakorlatok után mind a két uralkodó elmegy Bellyére vadászni, s vendége leszen Frigyes királyi herczégnek. Bizony jól is fog esni a fírasztó hadgyakorlatok után a pihenő, a poros piszkos országút és gyakorlótér helyett a hűvös, árnyas, zöld erdő, s a harci riadó kürtjele után, s a harci zaj után a csendes les néma magánya, hol legfeljebb egy szegény kis őzike leszen az áldozat. Az uralkodók akkor félre teszik egy pár percze az ország nehéz gondját, akkor nem félstenek, hanem emberek, a kiket ép úgy felüdit a zöld erdő, mint minket, a kikre ép úgy hat a hajnali madárhang, mint miránk, s a kik ép oly szívesen lemondanak az udvari etikett feszes formáiról, mint a hogy mi szívesen kerüljük az olyan látogatást, a mely alatt nem érezhetjük magunkat fesztelenül, otthoniasan, ép ezért csak egy látogatást vettek tervbe a vadászat ideje alatt.

Hanem egészen úgy még a vadászaton sem érezhetik majd magukat, mint más ember, a statisztika, no meg az ujságok nagyon kíváncsiak, s az udvari posta, és táviróhivatal, a mit a vörösmartí erdőreszen ép úgy felállítanak majd, mint a karapancsai erdőben, gondoskodik róla, hogy az uralkodóknak még leleket-vételéről is beszámoljon. Hiába, a közönség tudni kívánja, hát tudatni kell vele, hogy melyik uralkodó hányat lőtt, mit lőtt?

Szegény uralkodók!

* * *

No és Budapest? Hát hisz a fejedelmi vendégek vadászat után Budapestre jönnek, hát ez a város nem tesz ki magáért! Dehogy nem! Készülünk, erősen készülünk, lesz díszítés, éljen, kivilágítás, bankett, diszeloadás, természetesen minden szép sorrendben.

A német császár szeptember 20-án délelőtt érkezik a fővárosba. A bevonulás a kerepesi-úton, Erzsébet-körúton, Teréz-körúton, Andrassy-úton, Fürdő-utczán, Ferencz-József-téren, Lánchidon és az Albrecht-úton át történik. Vilmos császár három napig fog itt időzni. Ez idő alatt lesz egy nagy udvari díszelő, a melyre az arisztokrácia legelőkelőbbjei kapnak meghívót. Kedden szeptember 21-én este nagy kivilágítás lesz. A császár elutazása előtt, szeptember 22-én diszeloadás lesz az Operában. Vilmos császár a királyi palotának abban a részében fog lakni, a mely annak idején Rudolf trónörökös lakosztálya volt és ahol a tavalyi nemzeti ünnepek alatt Ottó kir. herczeg is lakott feleségével. E lakosztály ablakai a Dunára nyílnak és felséges vendégünknek módjában lesz élvezni azt a gyönyörű panorámát, a melyet a főváros a budai várhegyről nyújt. A császár számára berendezett termék főszíne a fehér diszkrét aranyozással, a kárpitos butorok drága selyme szintén világos színbe tartva. Ezekben a termekben lógnak azok a festmények, a melyeket a király a budapesti képkiallításokon vásárolt össze. A lakosztály közvetlen összeköttetésben van a szertartásteremmel, úgy, hogy a császári vendég onnan egyenesen bemehet a fogadási terebbe.

Aztán elutazik a német császár és magyar király, s aztán egy jótékony eső fogja felüditeni a kiszáradt, kitikkadt gomblyukakat: a rendjeleső!

* * *

A magyar művészvilág ismét egy taggal szegényebb! A Tamora nagynevű, tehetséges szerzője meghalt a Lipótmezőn. — *Elbert Imre* beteg, gyógyulás reménye nélkül alkotta

meg nagy dalművét s mikor ez színre került a magyar királyi operaházban, egy új Goldmarkot véltek szerzőjében felfedezni. Elbert belekezdett egy új operájának megzenésítésébe, melynek librettóját Jókai Mórtól kapta. Az első felvonással el is készült s akik ennek a zenéjét hallották, úgy nyilatkoztak, hogy ez a műve hatalmasabb lesz Tamorá-nál. Az operáját nem fejezhette be a beteg fiatal ember. Hosszas küzdés után a Lipótmezőre került s ott teljesen megtörve, elsötétült elmével fejezte be oly sok dicsőséget ígérő pályáját. Mielőtt első nagy műve, a Tamóra 1895. október 4-én az Operában színre került volna, sok nyomorúságon ment keresztül, ez fejleszthette benne a szörnyű betegséget. Tizennégy éves korában került mint valóságos csodagyerek a konzervatóriumba és négy évvel később aratta első nagy sikerét, amikor a Liszt-díjjal kitüntették. A Tamórával elért sikere óta anyjával zerge-utca 22. szám alatt lévő lakásán tartózkodott, folytonosan komponálva. Jókai Immetulah ezímen operaszöveget írt neki és a kultuszminiszter kétezer forint segélyt engedélyezett számára, hogy nyugodtan dolgozhasson. Elbert azóta lázasan dolgozott és a megfeszített munka régi baját újra visszahozta. A nyár eleje óta gyakran voltak rohamai és ilyenkor tört. zuzott mindent, csak jóságos anyja és zongorája ellen nem emelt kezét soha. Augusztus huszonötödikén éjszaka hirtelen felugrott ágyából és a butorokat kezdte döngetni. A falról le akarta tépni a szárazlevelű babérkoszorút, amelynek széles trikolorján fakó betűkkel ragyog a felírás: „A Tamóra szerzőjének — 1895. október négy.” Másnap délelőtt ismét rosszul lett és kinoktól gyötörve a magas állótükörbe ha jgálta a székeket és poharakat. Elbertné a mentőkért telefonált, akik kényszerzubbonyt adtak a betegre és bevitték a megfigyelő-osztályra. Itt azután meghalt a szerencsétlen fiatal zeneszerző, sok beváltatlan reményt és szegény özvegy édesanyjának a jövőre épített minden szép ábrándját vivén le magával a hideg sirba.

Én.

KÉPEINKHEZ.

A búcsúzó nyár. Rezeg a sárga lomb és — Hull a fa ágirul — Minden, mi szép, mi kedves — Hervad s a sirba hull. — A bércz felett elsiklik — Egy halvány napsugár — Tán végső esőjét szórja — Rá a bucsúzó nyár? — Érzem szivem mélyéből — Zokognom kellene — E kép, ez emlékeztet — Válásunk percire — El kelle válnunk s tudtam, — Nem élsz soká te már, — Haldokló erdő voltál — S én a bucsúzó nyár!

(Heine után Dömel A.)

Romeo és Julia. Akár ember, akár állat, egy marad az érzelmben, mindeniknek a szivét dagasztja a szerelem. Az állatnál ösztön, a fajfentartás ösztöne, az emberben érzélem, a legszen- tebb, a legnagyobb érzellem, melyért mindent áldoz, hirt, nevet, dicsőséget, sőt gyakran becsületet is. Az állatot pedig, ha itt az ideje, egy ellenállhatatlan ösztön vezérli, hogy létének ezéjét, fajának fentartását betöltse, nincs ilyenkor számára akadály és felkeresi a Romeo az ő Juliáját a padláson ép úgy, mint a pin- czében. Ezt mi emberek ugyan nem tudjuk eléggé méltányolni és a szerelmes Romeo áradozásait ocsmány nyávogásnak minősít- jük és ha csak tehetjük, szétugrasztjuk őket. De bezzeg méltá- nyolja a szép Julia, — kit közönségesen cicza néven ismer az emberiség — ezt a nagy szerelmet!

Gondolatokban. Ki tudja, mi minden fordulhat meg abban a kis andaluziai leányka fejében, hogy olyannyira el van merülve? Leginkább hisszük, hogy azokra a sötét szemekre gondol, melyek oly mélyen belevésődtek szívébe, azokra a kedves arc- vonásokra, melyeket sohasem fog elfeledni tudni. Talán minden gondolat, mely agyát elfoglalva tartja, egy-egy érzés, mely szívében fogamzott. Ki tudja? A leányszív kifürkészhetetlen, nem lehet tudni, hogy az a derült ég, mely arcán ül, nem rejt-e egy emésztő észbontó vihart, az a sima gondolatokba merült arc nem kavargó örvényt rejt-e a sziv mélyén?

Megijesztette. Szegény kutya nem is álmodta, hogy milyen nagyon megijeszti ő urnőjét. Elment az urnő a parkba, s mert senki sem volt ott, nem kellett a kandi szemektől félnie, levetette cipőjét, harisnyiját és meg akarta fürdetni lábát a patakban. Egyszerre csak rezeg a bokor. Az urnő megijedt, oh ha egy férfi volna, ő talán meghalna szégyenében, félve tekint arra, a merről a hangot hallotta, de ijedsége csakhamar eloszlik, hiszen csak a hú kutya, a Neró kereste urnőjét s nyomai után itt találta meg.

Búcsú az Alpeseken. Az a jókedvű nép, mely az alpok hófedte bérczeit lakja, különösen a bucsuk alkalmával tűnik ki jó kedélyével, akkor egy primitív hangszer akkordjaira tánczba kezd és repül és pereg és forog tánczosa karján, hogy szinte gyönyörű- ség nézni. Am tánczában azt a tüzes szilajságot, azt az elragadó hevet, azt a teljes odaadást, a mit a magyar csárdásban fellelhetünk, azt hiába keressük. Az ő tánczuk olyan sima, mint a nyelvük és olyan lágy, mint a kedélyük, ott ropogós tánczot nem ismernek, hanem igenis a sima ländler.

Szentpétervár. A legutóbb lezajlott francia-orosz barátkozás egész Európa figyelmét a Néwa mellékére irányozta, mindenki Szentpétervárra tekint, mint e nagyjelentőségű pillanat színhe- lyére. Olvasóinknak érthető kíváncsiságát akarjuk kielégíteni, mikor ebből a nevezetes városból egy részletet bemutatunk és pedig azt a részét, hol a Néwa fölött a francia köztársaság elnökének jelenlétében felszentelt hid emelkedik.

A zöldben. Szerepet cserélt az ősz a nyárral, juliusban dideregtünk s szeptemberben izzadunk. Nem csoda, ha ki-ki ki akarja venni részét az idej fukar nyár gyéren nyújtott örömeiből és siet ki a zöldbe, hogy pótolja azt, amit eddig nem tehetett, hogy üdüljön a friss erdei levegőben, hogy élvezze azt az ózont, mit erdő, mező most magából kilehel s valljuk meg, nem akadályoz senkit ebbeli kedvtelésében az idő, mely most is olyan, mintha még mindig káni- kulában volnánk.

IRODALOM.

Gátfalvi arisztokraták. A magyar nép humorát szedte össze *Zamolvi V. Mihály* ily című könyvében, mely jóízű történeteivel igazán szórakoztató olvasmány a robotvilágból. Két igénytelen jobbágy viselt dolgait tárja elénk, de oly módon, hogy érdekes világot, vet a robotvilág korára. Ajánlhatjuk olvasóinknak. Megjelent Pozsonyban T. Pelikán Krizsó kiadásában és ára 1 ft 20 krajczár.

Magyar és német zsebszótár, tekintettel a két nyelv szólásaira czimrel új szótár jelent meg *Wolff Béla* állami főreáliskolai tanártól az Athenaeum kiadásában. A munka, melynek most magyar-német része került a könyvpiacra, eddig meg- jelent szótárainktól leginkább abban különbözik, hogy nemcsak szótár, hanem egyuttal phraseologia is. A szerző ugyanis arra törekedett, hogy az egyes szavaknál a magyar és német nyelv eltéréseit példákkal és utbaigazító jegyzetekkel megvilágítsa. A gondos nyomású s csinnal kiállított könyv ára kötve 1 ft.

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Kedves hely. Jó, közöljük is majd, de csak a sorban. — **V. K. Zombor.** A mint látni tetszik, jelen számunkban jön. — **Kenézy Csátár Zoltán** urnak! Kívánságának eleget tettünk. — **Ne mosolyogj** stb. Ma már nem szabad ilyen kifejezésnek egy versben lenni: Te rólad ad Ez éjjelen **Bájalakot** A képzelem; vagy: S e **bájalak.** Ez égi lény stb. Igyekeztek ezektől a század eleji kifejezésektől szabadulni. — **G. M.** A rejtvények beváltak. — **B. P.** Bizony régen. Jók. — **S. I.** Bevált. — **K. L.** Ezek is beváltak. — **V. L.** Ezt szívesen és minél hamarabb az előfizetők postájában. — **D. I.** Ne feledje el, hogy nőkkel szemben udvariassággal tartozunk s ez tiltja meg azt, hogy nyíltan a szemükbe mondjuk, hogy ha nincs is igazuk, hogy **hazudik, nem igaz.** A köteles udvariasság itt azt parancsolja, hogy a nőt **tévedéséről** igye- kezzünk meggyőzni, s legfeljebb biztosíthatjuk arról, hogy téved! Higye el, ez a két kifejezés teljesen egy és mégis sokkal szebb. — **Viola trikolór.** Semminemű kozmetikus szert ne használjon, ha csak nem az orvos tanácsolja. A bőratka (mitfresser) tulajdon- kép az arc zsírjának összegyülemlése, ez ellen hiába küzd zsiros kenőcsökkel, hanem forduljon egy ahhoz értő orvoshoz, ez tán segíthet. — Több kéziratról a jövő számban, bélyeg- telen leveleket nem veszünk át, névtelen vagy csak álnévvel ellátott leveleket nem veszünk figyelembe.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: FARAGÓ SIMON.

Neunayer Ede könyvnyomdájából, Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.